

Woon-zorgcentrum Humanitas, een thuis voor bewoners én de buurt

Het Nederlandse woon-zorgcentrum Humanitas verleent zorg, gegeven vanuit liefde en verbondenheid en ingebed in de buurt. Hierdoor slaagt het erin het eigen reilen en zeilen op organische wijze met de buurt te verbinden. Omdat het nieuwe Vlaamse woon-zorgdecreet van alle ouderenvoorzieningen ook een sterkere band met de buurt vraagt, trok het VVSG-team ouderenzorg naar het Nederlandse arbeidersstadje Deventer op zoek naar tips.

Humanitas roept meteen bij binnenkomst de sfeer op van een buurthuis. Naast het onthaal filosoferen jongeren in de zithoek over de gang van het leven, bij een gratis kopje koffie dat ze zelf kunnen nemen. Enkele oudere mensen lopen met een rollator langs om bij de balie een krant op te halen. De bakker brengt net een assortiment taartjes. Het is er gezellig druk, een komen en gaan, van jong en oud.

‘Ik word nu betaald voor hetzelfde waarvoor ik vroeger ben ontslagen.’ Zo stelt medewerker van het Gewone Leven Geert Grootte zich voor. Hij is gespecialiseerd in weten wie waar is, en wat er allemaal gebeurt in het woonzorgcentrum. Hij gebruikt die kennis om vlot verbindingen te leggen tussen de bewoners, de medewerkers en de buurt, tenminste als hij geen rondleidingen geeft aan buitenlandse delegaties zoals de onze.

Zoals vele positieve verhalen begon ook dit verhaal met een crisis. In 2012 zat het bijna vijftig jaar oude woonzorgcentrum in slechte papieren. Na de melding ‘volgend jaar moeten jullie sluiten’, werd gelukkig Gea Sijpkens als nieuwe directeur aangesteld, zij zou het tij compleet keren. Acht jaar later verschijnen er al internationale artikels over de inspirerende werking van Humanitas en zijn er wachtlijsten voor bewoners, vrijwilligers én personeel.

Maak elke dag bijzonder

Toen Gea Sijpkens begon, bepaalde ze eerst de kernwaarden van woonzorgcentrum Humanitas. ‘Liefde, Samen en Positief. We gaan samen liefdevol om met onze kwetsbare mensen, vanuit een positieve insteek. Ons antwoord luidt altijd: “Ja, wat is uw vraag?”’ Gea Sijpkens wilde van Humanitas het warmste en gezelligste huis van Deventer maken, en wilde dat het zich on-

derscheidde op het vlak van wonen en leven. ‘Zorg moet overal goed zijn. Het gaat erom wat er nog bovenop komt.’ Om een huis van kwaliteit te krijgen kan het personeel zich bijscholen en worden welzijn en welbevinden gewaarborgd. Voor veel personeelsleden was het denken vanuit welzijn een ware ommezwaaier. ‘Ze hadden de neiging om alles wat geen zorg was, achterwege te laten en de medewerkers die er voor het welzijn waren in te schakelen in de zorg.

Gea Sijpkens:

‘Zorg moet overal goed zijn. Het gaat erom wat er nog bovenop komt.’

Dit was natuurlijk niet de bedoeling. Wij willen vandaag een voorbeeld zijn van hoe dit anders kan.’ Omdat het faillissement toen als een zwaard van Damocles boven het woonzorgcentrum hing, zocht Gea Sijpkens naar gratis manieren om het welzijn van de bewoners op een hoger niveau te tillen. Een daarvan zat in de bakstenen, het woonzorgcentrum beschikte over zes kamers die niet meer groot genoeg waren. Ze zochten en vonden hiervoor bewoners met veel tijd en weinig geld: studenten. Met een anti-kraakcontract wonen zij nu gratis in het woonzorgcentrum. Er zijn geen regels voor deze woonstudenten; ze mogen uitnodigen wie ze willen en feestjes geven als ze daar zin in hebben. In ruil wordt verwacht dat ze goede burens zijn: tijd en aandacht steken in hun directe woonomgeving, zichtbaar

SANDER VAN WETUM

en aanwezig zijn. De studenten verzorgen ook een keer per week de broodmaaltijd in het restaurant ‘t Proathuus. Maar het gewone dagelijkse contact met de ouderen, samen koffiedrinken bij de buurvrouw, een andere bewoner helpen met haar iPad of smartphone, samen tv kijken en spelletjes spelen,

zijn de zaken die het meest bewegen en beroeren. Het zijn die kleine gewone dingen des levens waar het bij de ouderen vaak om draait. Bij voorkeur studeren deze studenten niets in de zorg, de andere bewoners zijn immers hun burens, geen cliënten of patiënten.

Gea Sijpkens geeft aan iedereen de ruimte om alle kunstmatige schotten tussen groepen mensen en organisaties weg te halen. ‘Als je binnen de hokjes en de lijntjes blijft, haal je niet het beste uit mensen,’ zegt ze en daarom zorgt ze ervoor dat er van alles kan opborrelen. Al kost het wel veel knip-, plak- en zoekwerk. ‘Intern zijn hier altijd mensen bezig met een project. Op dit moment onderzoeken we of we een zorghotel kunnen worden, waar je voor pakweg 25 euro per nacht kunt verblijven. Zo kunnen mensen die na een ziekenhuis-

opname nog niet naar huis kunnen of na een ziekte moeten herstellen, op krachten komen. We zijn van mening dat je dingen soms gewoon moet doen. Het is beter om achteraf sorry te zeggen dan om niets uit te proberen.' In Humanitas probeert Gea Sijpkens heel sterk te denken vanuit de mogelijkheden. 'Regelmatig doen we een

Gea Sijpkens houdt iedereen ook goed op de hoogte, door over elke nieuwe ontwikkeling bijeenkomsten te organiseren voor bewoners en medewerkers. Alle problemen zijn bespreekbaar. 'We krijgen veel bezoek van professionelen en voor de afdeling voor personen met zware dementie wordt dit als een last ervaren. Via hun

heden een goede buur te zijn voor de wijkbewoners. 'We hebben twee welzijnscoaches of buurtmaatjes (betaald en vrijwillig), ook ons restaurant is open voor de buurt.' Met het project Volle buik zorgt Humanitas ook voor buurtbewoners die het niet breed hebben. 'Een keer per week bieden we een maaltijd aan mensen die het financieel moeilijk hebben.' Daarnaast probeert Sijpkens de bestaande verbindingen als uitgangspunt te nemen. 'Onze sportzaal staat in het teken van de lokale voetbalploeg. De spelers kwamen de zaal openen, tot groot plezier van de bewoners.' Ook de postbode stopt tijdens zijn ronde elke dag aan de balie voor een kopje koffie. Voor Gea Sijpkens is dit van wezenlijk belang voor de gemeenschapsvorming. 'We hebben ook een zorgmakelaar die de wachtlijst beheert, en nagaat of mensen graag overdag naar het woon-zorgcentrum komen om aan de activiteiten deel te nemen. Deze buurtgerichte werking leidt ertoe dat mensen van de buurt er erg graag bij willen horen.' Die community-werking weerspiegelt zich ook in het aantal vrijwilligers actief in Humanitas, tweehonderd en zelfs nog een wachtlijst.

Humanitas is geen luxe-resort voor bemiddelde ouderen. Het is juist een laagdrempelig huis met kamers waar vooral vroegere arbeiders wonen én werken. In Humanitas gaat het tempo van het leven wat trager. Opeens

Er zijn geen regels voor de woonstudenten in het WZC; ze mogen uitnodigen wie ze willen en feestjes geven als ze daar zin in hebben. In ruil wordt verwacht dat ze goede burens zijn: tijd en aandacht steken in hun directe woonomgeving, zichtbaar en aanwezig zijn.

reality-check en vragen we ons af of het echt niet kan. Denk bijvoorbeeld aan de overlast van studenten. Hier zie je het tegenovergestelde gebeuren. Ouderen die hun tv te luid zetten of storen bij het studeren. We beginnen bij een eerste voorbeeld, en als dat blijkt te werken, gaan we naar een tweede, derde of vierde voorbeeld.'

Gea Sijpkens zoekt actief naar nieuwe middelen met als motto: 'Als je niets vraagt, krijg je nooit iets.' Omdat ze welzijn en niet zorg als uitgangspunt neemt, is er meer welwillendheid bij de gemeente, bij verzekeringsinstellingen of op landelijk niveau.

teamoverleg kwam dit bij ons terecht, wat ons de kans gaf om uit te leggen waarom die bezoeken ook voor hen belangrijk zijn. Binnen- en buitenlandse belangstelling levert ons een goede naam op, die op zijn beurt uitdraait op een wachtlijst van bewoners én medewerkers. Wel volgden op hun opmerking veel gesprekken om alles goed af te stemmen en de overlast op de afdeling tot een minimum te beperken.'

Gebruik de bestaande verbindingen in de buurt
Een deel van de missie van Humanitas is om met al zijn functies en mogelijk-

Leuven 26 mei Inspiratiedag Zorg

In hal 5 kun je op de Inspiratiedag Zorg het verhaal van Humanitas uit de mond van Gea Sijpkens zelf horen. Ook andere mooie voorbeelden kunnen je inspireren om de opdracht die je vanuit het nieuwe woon-zorgdecreet toebedeeld krijgt, met brio in te vullen. Hier ontdek je hoe je een woon-zorgcentrum van de toekomst bouwt, hoe je de lokale regio opneemt en hoe je buurtgerichte zorg toepast. Inhoudelijke sessies wisselen af met werkbezoeken en met speakerscorners over de nieuwste zorgtrends.

Als deelnemer krijg je bovendien de kans om de laatste en beslissende stem uit te brengen voor de Zorg-in Actie trofee (ZiA), die in de namiddag wordt uitgereikt.

kunnen groepen mensen die anders uitvallen weer mee. Achter Humanitas liggen er zes aanleunflatjes waar jongeren met een verstandelijke beperking, een psychisch probleem of een andere belasting wonen. Een aantal van hen werkt overdag in het woon-zorgcentrum. Niemand wordt er buitengesloten, iedereen heeft wat te bieden. De regelgeving dwingt Humanitas vanaf volgend jaar de deuren van de gesloten afdeling open te stellen. 'We hopen dat de gemeenschap sterk genoeg is om dit op te vangen en te signaleren als er iemand verdwaalt,' zegt Gea Sijpkens.

De cijfers

Op papier verschilt het woon-zorgcentrum van Humanitas niet zoveel van

een standaard woon-zorgcentrum. Er wonen 160 85-plussers met een zware zorgbehoefte, met een verblijfsduur van drie maanden tot drie jaar. Het verblijf kost 4000 euro per maand, waarvan de bewoners afhankelijk van hun inkomen zelf duizend euro betalen (met een dagprijs van 33 euro). De verzekering betaalt de rest. Honderd mensen staan op de wachtlijst. De verschillen met andere woon-zorgcentra zitten in de details en zijn vooral voelbaar op de vloer en in het wonen en leven van alledag. Zo zijn er maar vier verpleegkundigen, omdat vooral het andere personeel met de bewoners praat, zowel mensen van de schoonmaakdienst als die van de logistiek of de zorgkundigen. De meeste mensen kiezen om hier te werken om-

wille van de fijne werksfeer, eerder dan voor het salaris.

En is wettelijk alles in orde? Gea Sijpkens: 'Regels moet je niet klakkeloos opvolgen. We zijn in orde, maar we volgen de wet naar de geest, niet naar de letter. De wet vraagt ons bijvoorbeeld om doelen en evaluatiecriteria op te stellen voor onze aanleunwoningen. We stellen de kandidaten voor deze woningen dus drie vragen: Wie ben je, Wie was je en Wie wil je zijn? Interessant voor ons, én conform de regelgeving.' ■

MELANIE DEMAERSCHALK EN EMME VANDEGINSTE ZIJN STAFMEDEWERKER OUDERENZORG BIJ DE VVSG

voor een **accurate** en **efficiënte** bedeling

Uw ongeadresseerd drukwerk accuraat, betaalbaar én ecologisch vriendelijk bedield? Met of zonder opmaak en drukken? Dat kan voortaan ook voor uw gemeente!

Persoonlijke service dragen wij hoog in het vaandel. Neem vrijblijvend contact met ons op, u merkt dadelijk het verschil.

Uw partner voor kwaliteitsvolle bedelingen!

Turnhoutsebaan 185 bus 1
B-2970 Schilde
0800 64 400
info@vlaamsepost.be
www.vlaamsepost.be

